

Handläggare
Åsa Hellström
Anna Lindskog

Till
Socialnämnden
2019-08-20

Fördelning av kostnadsansvar för hjälpmedel mellan Region Stockholm och kommunerna i Stockholms län

Hjälpmiddelsöverenskommelse Stockholms län

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2019/765

Förvaltningens förslag till beslut

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remiss från kommunstyrelsen avseende Hjälpmiddelsöverenskommelse Stockholms län - Fördelning av kostnadsansvar för hjälpmedel mellan Region Stockholm och kommunerna i Stockholms län

Lena Lundström Stoltz
förvaltningschef

Gunilla Ekstrand
avdelningschef

Sammanfattning

Storsthlm's styrelse rekommenderar kommuner i länet att anta en ny Hjälpmiddelsöverenskommelsen om fördelning av kostnadsansvar för hjälpmedel mellan Region Stockholm och kommunerna i Stockholms län (se bilaga).

Förvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till det nya förslaget men anser att det finns områden som behöver belysas ytterligare. Förvaltningen önskar bland annat att det görs en vidare utredning gällande definitionen av Hälso- och sjukvårdsansvaret mellan de olika huvudmännen som också kopplas samman med kostnadsansvaret för hjälpmedel, förbrukningsartiklar samt produkter för vård och omvårdnad.

Förvaltningen rekommenderar även att den kommande samverkansorganisationen tar upp medicintekniska produkter och vem som ska ha kostnadsansvar för sådan apparatur.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remiss från kommunstyrelsen.

Bakgrund

Storsthlmns styrelse beslutade på sammanträde 9 maj 2019 att rekommendera kommuner i länet att anta Hjälpmedelsöverenskommelsen om fördelning av kostnadsansvar för hjälpmedel mellan Region Stockholm och kommunerna i Stockholms län (se bilaga). Under förutsättning att beslut fattas att anta överenskommelsen upphör följande tre överenskommelser i sin helhet och ersätts av den nya överenskommelsen:

Kostnadsansvar för hjälpmedel i bostad med särskild service och daglig verksamhet enligt LSS (2015-05-20)

Förtydligande av kostnadsansvar avseende överenskommelse om tekniska hjälpmedel (2004-08-20)

Ansvarsfördelning för hjälpmedel i särskilda boendeformer (1997-02-25)

Överenskommelsen föreslås börja gälla 2020-01-01 och kommunerna ombeds meddela sina ställningstaganden till Storsthlm senast 2019-11-15.

Kommunstyrelsen har skickat remissen för yttrande senast 2019-09-03 till stadsledningskontoret, socialnämnden, äldrenämnden, Enskede-Årsta-Vantör stadsdelsnämnd, Södermalms stadsdelsnämnd, Östermalms stadsdelsnämnd, Kommunstyrelsens råd för funktionshinderfrågor och Kommunstyrelsens pensionärsråd.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 14 augusti 2019 och funktionshinderrådet har haft möjlighet att behandla ärendet den 15 augusti 2019.

Ärendet

Ett förslag till ny överenskommelse mellan kommunerna i länet och Region Stockholm gällande fördelning av kostnadsansvar för hjälpmedel har tagits fram mellan berörda parter.

Syftet med den nya överenskommelsen är att ansvaret för hjälpmedel ska vara så samstämmigt som möjligt och att effektivisera processen vid behov av förändringar och uppdateringar inom hjälpmedelsområdet. Målet är att skapa förutsättningar för en trygg och säker användning av aktuella produkter, där fokus ligger på nyttan för individ/brukare/patient genom att det är tydligt vem som bär kostnadsansvar.

Överenskommelsen innehåller beskrivning av fördelning av kostnadsansvar mellan Region Stockholm och kommunerna i Stockholms län för hjälpmedel, förbrukningshjälpmedel och produkter som används i vården och som ingår i omvårdnadsuppdraget för personer som bor i nedan angivna särskilda boendeformer eller deltar i dagverksamhet enligt Socialtjänstlagen (SOL) eller daglig verksamhet enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Det går idag inte att veta hur stadens kostnader kommer att förändras men av underlaget framgår att kostnadsökningen för länets alla kommuner beräknats uppgå till ca 600 000 kronor. Eftersom Stockholm har procentuellt flest invånare i förhållande till övriga kommuner kan uppskattningsvis hälften, ca 300 000 kronor av kostnadsökningen tillfalla Stockholm.

Överenskommelsen avser vuxna individer/brukare/patienter.

Överenskommelsen omfattar:

- Särskilt boende för äldre enligt Socialtjänstlagen (Sol) 5 kap 5 § andra stycket. Särskilt boende utgörs av bostäder eller platser för heldygnsvistelse vilka tillsammans med insatser i form av vård och omsorg tillhandahålls för personer med behov av särskilt stöd.
- Dagverksamhet, SOL, som innebär bistånd i form av sysselsättning, gemenskap, behandling eller rehabilitering utanför den egna bostaden.
- Bostad med särskild service (gruppboende och serviceboende) enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS § 9.9 och § 9.8 för personer över 18 år.
- Daglig verksamhet enligt LSS § 9.10
- Bostad med särskild service (gruppboende och serviceboende) enligt Sol, 5 kap 7 § tredje stycket exempelvis med inriktning socialpsykiatri.

Kommunen har ansvar för hälso-och sjukvård upp till sjuksköterskenivå för ovan beskrivna boendeformer och vid vistelse i dagverksamhet SOL och daglig verksamhet LSS.

Överenskommelsen omfattar följande delområden:

- Hjälpmedel
- Förbrukningshjälpmedel
- Produkter som används i vård och omvårdnad
- Hjälpmedel och förbrukningshjälpmedel för personer som bor i bostad med särskild service enligt SoL. Delområdet omfattar dock ej särskilt boende för äldre enligt SoL.

Överenskommelsen omfattar även former för samverkan mellan parterna som syftar till att fortlöpande följa utvecklingen inom området utifrån parternas behov och ta initiativ till förändringar av ansvarsfördelningen samt göra rutinbeskrivningar och riktlinjer med mera när det är påkallat. För att detta ska underlättas föreslås i överenskommelsen att en samverkansorganisation, Hjälpmedelssamverkan i Stockholms län, startar för effektivisering av handläggning om korrigerig behöver ske över tid.

Överenskommelsen börjar gälla tre månader från parternas undertecknande och gäller till dess överenskommelsen sägs upp eller omförhandlas. Överenskommelsens uppsägningstid är tolv månader och upphör då att gälla för samtliga parter. Omförhandling av överenskommelsen ska ske om någon part begär det.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Generellt ställer sig förvaltningen positiv till det nya förslaget till överenskommelse och anser att det är bra med ett sammanhängande dokument istället för flera olika överenskommelser. Vidare anser förvaltningen att det är positivt med inrättande av en ny samverkansorganisation som kan effektivisera och göra förändringar över tid då hjälpmedelsområdet ständigt förändras.

Förvaltningen önskar dock att följande områden ses över eller förtydligas:

- I listan som avser ”Produkter som används i vård och omvårdnad och ej kan förskrivas som personliga hjälpmedel” finns i olika kolumner beskrivet vem som står som kostnadsansvarig gällande produkterna. Förvaltningen ställer sig tveksamma till kolumnen ”vårdgivare som utför insatsen” innehållande exempelvis produkter såsom Infusionsaggregat, PICC-line och Venport (tex. Porth á

Cath). Förvaltningen anser att den kolumnen behöver förtydligas ytterligare då det kan finnas en risk för förskjutning av ansvar avseende arbetsuppgifter mellan region Stockholm och den kommunala hälso- och sjukvården. Förvaltningens ståndpunkt inom området produkter omvårdnad och vård är att det alltid ska vara den som ordinerar och beslutar om den behandlande åtgärden som utför åtgärden och således också blir kostnadsansvarig. Detta på grund av att det inte finns något avtal om läkarmedverkan med exempelvis akut buffertförråd från Region Stockholm med länets kommuner.

- Förvaltningen föreslår att det görs en vidare utredning gällande definitionen av Hälso-och sjukvårdsansvaret mellan de olika huvudmännen som också kopplas samman med kostnadsansvaret för hjälpmedel, förbrukningsartiklar samt produkter för vård och omvårdnad. Detta på grund av att definitionen i dagsläget ej är klarlagd och det inte finns något avtal om läkarmedverkan inom särskilda boenden inom LSS. Det kan medföra att patienter blir utan behandling eller att patienten måste åka in till sjukhus för att få sin behandling.
- Förvaltningen saknar diagnostiska medicinska produkter i listorna, exempel saturationsmätare och bladderscan. Förvaltningen föreslår att den kommande samverkansorganisationen tar upp medicintekniska produkter och vem som ska ha kostnadsansvar för sådan apparatur. Detta gäller enbart inom särskilda boenden inom LSS, ej inom SÄBO då det där finns avtal om läkarmedverkan.

Förvaltningen föreslår att socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remiss från kommunstyrelsen.

Bilaga

Hjälpmedelsöverenskommelse Stockholms län -
Fördelning av kostnadsansvar för hjälpmedel mellan Region Stockholm och kommunerna i Stockholms län i särskilda boenden